

Model Question

Class XI : Sanskrit : 80 Marks : 2020-2021

Group-A : Each Question Carries 1 Marks : 1x15=15

Answer in one word / sentence the following questions :

1. What is the source of the story चतुर्ण पण्डित मुर्खाणां कथा?
चतुर्णां पण्डितमूर्खाणां कथा गল্পটির উৎস কি ?
2. धर्मस्य त्वरितागतिः — Who said this ?
একথা কে বলেছিল ?
3. Who is the perfect friend ?
যথার্থ বন্ধু কে ?
4. आगमिष्यति यत् पत्रम् — What is the meaning of the word पत्रम्?
এখানে 'পত্রম্' কথাটির অর্থ কি ?
5. नदही! अस्मदीयो बान्धवीरयम् — Who is बान्धवः referred to here ?
এখানে বান্ধব পদের দ্বারা কাকে বোঝানো হচ্ছে ?
6. Where did the four Brahmins go to acquire knowledge ?
চারজন ব্রাহ্মণ বিদ্যাঅর্জনের জন্য কোথায় গিয়েছিল ?
7. Which chapter of श्रीमद्भगद्गीता the text विश्वरूपदर्शनम्?
বিশ্বরূপদর্শনম্ পাঠ্যংশটি শ্রীমদ্ভগবদ্গীতার কোন অধ্যায়ের অন্তর্গত ?
8. What do you mean by the word लोकत्रयः ?
লোকত্রয় বলতে কি বোঝ ?
9. Who gave advise to Arjuna ?
অর্জুনকে কে উপদেশ দান করেছিলেন ?
10. सुलभकीपी महर्षिः—Who is referred by the word ?
একথার দ্বারা কাকে বোঝানো হয়েছে ?
11. How many पर्व are there in Mahabharata ?
মহাভারতের কয়টি পর্ব আছে ?
12. Who is the author of हर्षचरितम्?
হর্ষচরিতম্ এর রচয়িতা কে ?
13. How many cantos are there in the रघुवंशम् of Kalidasa ?
কালিদাসের রঘুবংশম্-এ কয়টি সর্গ আছে ?
14. Who wrote the prose दशकुमारचरितः ?
দশকুমারচরিত কার লেখা ?
15. How many slokas are there in Mahabharata ?
মহাভারতে কতগুলি শ্লোক আছে ?

Group- B : Each Question Carries 2 Marks : 2x5=10

Answer the following question :নিচের প্রশ্নগুলোর উত্তর দাও —

16. केन मागेन गच्छाम् — Who said this and when ?
কে কখন কথাটি বলেছিল ?

17. Who have invited the three Bramahna ? Which food was served to them ?

তিনজন ব্রাহ্মণকে কারা নিমন্ত্রণ করেছিল ? তাঁদের কি কি খাদ্য পরিবেশন করা হয়েছিল ?

18. त्वमक्षरं चरमं वेदितव्यम् — Who said this ? Who was referred to by the word त्वम्?

বস্তা কে ? এখানে 'ত্বম্' বলতে কাকে বোঝানো হয়েছে ?

19 What Priyambada say to the sage Durvasa to save Sakuntala from the curse ?

শকুন্তলাকে অভিশাপ থেকে বাঁচাতে প্রিয়ংবদা ঋষি দুর্বাসাকে কি বলেছিল ?

20. प्रकृतिवक्त्रं स्य कस्यातुनयं प्रतिगृह्णानि— Where does the line occur ? Who is referred by the word स्यः ?

পংক্তিটি কোথায় আছে ? 'স্য' বলতে কাকে বোঝানো হয়েছে ?

Group-C : Each Question Carries 5 Marks : 5x4=20

Answer the following questions : নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির উত্তর দাও —

21. Join the Sandhi (any five)

সন্ধি কর (যেকোনো পাঁচটি)

- i) सु + आगतम् (ii) राजा + ऋषि (iii) अव + एहि (iv) गो + अक्षः (v) पितृ + अनुमति (vi) रवौ + अस्तमिते
(vii) अद्भ + एव

22. Decline (any five) শব্দরূপ লিখ (যেকোন পাঁচটি) : 1x5

- (i) देव in पञ्चमि एकवचन (দেব শব্দের পঞ্চমী একবচন)
(ii) राजन् in प्रथमा बहुवचन ('রাজন্' শব্দের প্রথমা বহুবচন)
(iii) फल in द्वितीया एकवचन ('ফল' শব্দের দ্বিতীয়া একবচন)
(iv) अस्मद् in प्रथम बहुवचन ('অস্মদ্' শব্দের প্রথমা বহুবচন);
(v) वणिज् in सप्तमी द्विचन ('বণিজ্' শব্দের সপ্তমী দ্বিবচন)
(vi) युष्मद् in चतुर्थी एकवचन (যুষ্মদ্ শব্দের চতুর্থী একবচন)
(vii) श्रीमत् in तृतीया द्विवचन ('শ্রীমৎ' শব্দের তৃতীয়া দ্বিবচন)।

23. Conjugate (any five) ধাতুরূপ লিখ (যেকোন পাঁচটি) 1x5

- (i) पठ् in लट् third person plural.
পঠ্ ধাতু লট্ প্রথম পুরুষ বহুবচন।
(ii) पा in लृट् first person singular.
পা ধাতুর লৃট্ উত্তমপুরুষ একবচন।
(iii) दृश् in लङ् Second person singular.
দৃশ্ in লঙ্ মধ্যম পুরুষ একবচন।
(iv) कृ in लोट् first person plural.
কৃ in লোট্ উত্তম পুরুষ বহুবচন।
(v) गम् in लृट् second person plural.
গম্ ধাতু লৃট্ মধ্যমপুরুষ বহুবচন।
(vi) सेव in लट् first person singular.
সেব্ ধাতু লট্ উত্তম পুরুষ একবচন।
(vii) स्था in लङ् second person singular.
স্থা ধাতুর লঙ্ মধ্যমপুরুষ একবচন।

24. Account for the case-ending in the following underlined words (any five) : 1x5

নীচের রেখাঙ্কিত পদগুলোর সকারণ বিভক্তি নির্ণয় কর (যেকোন পাঁচটি) :

- (i) ज्ञानं विना वृथा जीवनम्।
- (ii) बालिका दुःखेनः कुन्दति।
- (iii) नम शिवायः।
- (iv) रामेण हती वाली।
- (v) महाकायः धुमः।
- (vi) अहं जटाभिः नापस्यमपस्यम्।
- (vii) ग्रामं निकषा नदी।

Group-D : Each question Carries 5 Marks : 5x4=20

Answer the following questions : নীচের প্রশ্নগুলোর উত্তর দাও —

25. (a) नेपि ग्रामीपैनिमन्त्रिताः पृथक् पृथक् गृहेषु नीताः —

Who is referred here by the word नै ? What did the villagers do with them ? What were the consequences ? At last what did happen with them ?

উৎকলিত অংশে নৈ বলতে কাদের বোঝানো হয়েছে ? গ্রামবাসীগণ তাদের কি করেছিল ? সেখানে তাদের কিরকম আচরণ ছিল ? অবশেষে তাদের কি দশা হয়েছিল ?

1+1+1+2

OR

(b) Amplify the idea : ভাবসম্প্রসারণ কর :

दीर्घसूत्री विनश्यति।

दीर्घसूत्री विनश्यति।

26. प्रकृतिवक्रः स कस्यानुनयं प्रतिगृहति — Where does the line occur ? Who was the person mentioned here ? What was the request made to him ?

এই পঙ্ক্তিটি কোথায় আছে ? এখানে উল্লিখিত ব্যক্তিটি কে ? তাঁকে কি অনুরোধ জানানো হয়েছিল ? অনুরোধের ফল কি হয়েছিল ?

OR

(b) हा धिक्! हा धिक् अप्रियमेव संबृत्तम् — Where does line occur ? Who is the speaker ? What unpleasant event did occur ? What was the reason behind such unpleasant event ?

উল্লিখিত পঙ্ক্তিটি কোথায় আছে ? এখানে বক্তা কে ? কোন অপরিচিত ঘটনা ঘটেছিল ? এমন ঘটনা ঘটানোর কারণ কি ?

27. (a) त्वमक्षरं परमं वेदितव्यम् — Who said this and to whom ? Why was the person spoken to called परमं वेदितव्यम्?

2+3

OR

(b) Explain the following sentence / Amplification :

व्याख्या कर / ভাবসম্প্রসারণ কর :

सनातनस्तं पुरुषो मती मे।

28. (a) Write a short note on Dandi. 5

টীকা লিখ : ‘দান্দী’।

OR

(b) Discuss the impact of the Mahabharata in the Indian literature ?

ভারতীয় সাহিত্যে মহাভারতের প্রভাব আলোচনা কর।

Group-E : Each Question Carries 5 Marks : 5x3=15

29. Read the following passage carefully and answer in Sanskrit the questions given below : 1x5

अस्ति कास्ची इति कदाचित् राजधानी तस्यां महासेनी नाम कश्चित् राजा आसीत्। तत्र स कस्यचित् धनिकस्य धनचत्वारः चौरा अपहनवन्तः। अयं कदाचित् ते चौराः रक्षि पुरुषैः प्राप्ता शृङ्खलेन बद्धाः रागे निवेदिताः। राजा च चौर्यं विचारयन् धातकान् पुरुषान् आदिदेश-रे रे धातकपुरुषाः चतुरोगपि चौरान् नगरात् वह्निः नीत्वा शुलमाराव्य मारयत।

- (i) राजधान्याः किं नाम?
- (ii) तस्या कः राजा आसीत्?
- (iii) चत्वारः चौराः कस्य घनं अपहतवन्तः?
- (iv) राजा चौरान् किं दण्डं दत्तवान्?
- (v) नीत्वा इत्यत्र कः प्रत्ययः ?

30.(a) Translate the following English passage into Sanskrit :

5

There lived in Ujjayini a king Tarapida by name. He conquered the earth by dint of his prowess. he had a queen named Vilasbati. She was the chief of the laides of the royal harem. One day the king went to the apartment of vilasbati and found her weeping.

31. Translate into English or Bengali or Hindi :

ইংরেজী অথবা বাংলা অথবা হিন্দী ভাষায় অনুবাদ কর :

5

सर्वे कविकुल शिरीमणी कालिदासं जानन्ति। स कहा कुत्र च अजायत इति न निश्चयेन जायते। स उज्जयिनी नगर्यामवसत्। स महाकविः महाराज चन्द्रगुप्तस्य राजसभायां नवरत्नेषु श्रेष्ठतम रत्नः आसीत्। उपमा कालिदासस्य दुयमुक्तिः अतीव प्रसिद्ध वर्तते।